

II TROBADA DE PANELLS DE L'INDUSTRIA QUÍMICA

DIA 21 DE NOVEMBRE DE 2.007 18h30

Sala Jordi Figueras Morera de BASF Española

ASSISTENTS:

Panell A.E.Q.T

Ferran Huidobro (coordinador)
José Manuel Asensio (Dtor. Ercros)
Antoni Brufau
Antonio Barroso
Juan José de la Rosa
Liduvina Giralt
Sebastià Isern
Josep Ramón March
Enrich Mèlich
Joan Olivé
Josep Viñado

Eva Canals (R.R.P.P. A.E.Q.T)
Angel Lózano (Tècnic. A.E.Q.T.)
Tomás Carot (Prensa A.E.Q.T)
Hilari Alfaro

Convidats:

Jordi Domingo (Dtor. A.S.E.SA)
César Valdés (Dtor. TDESA)

Panell D.O.W.

Josep Boronat
Pere Casanovas
Joan Carles Francés
Carme Oriol
Encarnación Rodríguez (Coordinadora)
Tina Veiga
Francisco Vidal

Ponents

Dr. Enric Rovira
Anna Cuadras
Jaume Guamis
Josep Sabat

Consell Cívic BASF

Joan Mª García Girona (Director Basf)
Josep Canadell
Mila Carreté
Carles Lozano
Roc Muñoz
Jordi Romeu

Oliver Márquez

Panell Bayer

Jesús Loma (Dtor. Bayer)
Cándida Aranda
Francisco Escobar
Francesc Gómez
J. Andreu Graset
Salvadó Martí
Josep Pijoan
Josepa Salvadó
Joan Salvadó (en f. De Coordinador)
Mª Pineda Vaquer

Pilar Encuentra
Salvador Vidal

Inicià a les 18h30, l'acte el Director de BASF Sr. Garcia Girona qui va donar la benvinguda als assistents, procedint a presentar al qui l'acompanyaven a la taula, concretament als qui actuaven como a representants dels Panells de l'A.E.Q.T. i Basf, Sr. Huidobro, a la Sra. Nani Rodríguez en representació de D.O.W. i al Sr. Joan Salvadó en representació de Bayer.

Pel Sr Garcia Girona es va procedir a donar la benvinguda a la II Trobada de Panells de la Indústria Química que aquesta vegada i agafant el relleu de DOW es celebrava a les instal·lacions de Basf Española, i primer que tot, va agrair la presència en aquest acte dels membres dels Panells de DOW, de la Bayer, de l'AEQT i, per suposat, als de la BASF. Així mateix va agrair la presència dels Directors d'algunes de la associades de l'AEQT, els quals manifesta haver convidat amb un doble objectiu, d'una part que puguin gaudir de l'interessant contingut de l'ordre de l'acte i per que no, per esperonar a aquells que encara no tenen un Panell, que ho facin.

També va procedir a agrair als Ponents l'exposició que venen a fer, concretament el Dr. Enric Rovira i la senyora Anna Cuadras, del Observatori de Salut en l'exposició sobre l'estudi de salut que s'ha realitzat respecte al nostre territori, i també al Sr. Jaume Guamis, de la Direcció General de Protecció Civil qui ha de fer un resum de les conclusions que s'han extret de la col·laboració dels Panells en la reedició del Plaseqta.

Tot seguit va voler fer unes breus reflexions, assenyalant que, tot i que només fa any i mig que esta destinat novament a Tarragona, ha tingut la sort de poder participar en totes les sessions que s'han fet del Panell de Basf que es diu Comitè Civic Consultor.

Vol manifestar que es evident que els Panells ni varen ser creats per ser òrgans de decisió de les empreses ni ho seran, però encara és més evident que les empreses no poden viure d'esquenes a la societat i que els Panells en el fons són una petició d'ajut per part de les empreses a la societat en el que voldríem que els hi diguessin que poden fer cada dia per ser millors, o al menys perquè els tinguin per bons veïns.

Manifestà també que és fonamental una relació fluida entre la societat civil i les empreses, sobre tot basada en la sinceritat, i això és el que creu que han de cercar i per això, va fer especial incidència en la bidireccionalitat, en la que els Panells no han de ser només un lloc on les empreses puguin exterioritzar allò que vulguin transmetre, sinó que la vessant més important l'ha de constituir que es converteixin en un lloc de trobada on aquells que en formen part puguin transmetre les inquietuds i el sentir de l'entorn social més pròxim.

En aquest sentit, va fer esment que el fet que per part de l'Administració s'hagi volgut emprar els Panells com un "mesurador social" de l'avaluació de la campanya de reedició del PLASEQTA, no deixa de ser un indicador bo i un fet esperonador i un reconeixement.

Assenyalà també la seva il·lusió per col·laborar i aportar idees, i destacà que al Panell de la BASF s'ha creat una WEB perquè els agradaria que el ressò del Panell arribés a quants més millor, sobre tot ara que la tecnologia ens permet moltíssimes possibilitats, plantejant-se fins i tot la possibilitat que hi puguin assistir ciutadans que no en siguin membres, i que entén que cal cercar noves idees, però això, és una tasca de tots, i en part per això, son aquestes trobades.

Va recordar el Sr. Garcia Girona, sense perjudici dels dos punts expositius de l'ordre del dia que eren l'eix de l'acte, que s'incloïa en l'ordre del dia un tercer punt de precís i preguntes, invitant-ne a fer-ne ús, en considerar que ens trobàvem per dialogar.

Finalment, com a Director de l'empresa que té el Panell més antic de les nostres contrades, va voler reiterar i manifestar públicament l'orgull que suposa aquest fet per BASF i l'il·lusió que aquesta II Trobada de Panells tingui lloc a BASF..

Tot seguit, cedeix la paraula al Sr. Huidobro, qui com a Secretari del Panell de Basf conduirà l'acte de la trobada.

Pel Sr. Huidobro es procedeix a presentar als Ponents Dr. Enric Rovira i la Sra. Anna Cuadras, ambdós integrants de l'Observatori de Salut, qui presenten a continuació l'estudi de salut fet a les contrades de Tarragona.

L'Observatori de Salut i Medi Ambient del Camp de Tarragona té com a objectius generals posar en marxa un sistema permanent i integrat de vigilància epidemiològica dels problemes de salut relacionats amb el medi ambient al Camp de Tarragona i produir informació útil per a la presa de decisions relacionades amb la gestió dels riscos ambientals, els serveis sanitaris i els propis serveis de vigilància al Camp de Tarragona.

Les mesures d'immissió s'extreuen de la Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica del Departament de Medi Ambient i Habitatge situades en les estacions del Camp de Tarragona. A través de la Xarxa automàtica es mesura el Diòxid de Sofre, el diòxid de nitrogen, ozó, monòxid de carboni, àcid clorhídric i l'àcid sulfhídric. A la xarxa manual es mesuren les partícules en suspensió inferiors a 10 micres, el benzè, toluè, xilè, diferents metalls i les dioxines.

La Sra. Anna Cuadras presenta els resultats extrets de les estacions de la XVPCAT al Camp de Tarragona durant el 2006 en relació al diòxid de sofre, al diòxid de nitrogen, benzè, toluè, xilè i partícules en suspensió. En termes generals s'adverteix que en alguna estació mesuradora es sobrepassen puntualment els límits establerts per la legislació en algun dels paràmetres. Per altra banda, es reforça la idea de que algunes mesures queden allunyades dels valors objectius proposats pel 2010.

S'ha realitzat un anàlisi de les fonts d'informació en salut on es destaquen els següents punts:

1. Defuncions 1999-2004, comarca del Tarragonès: L'esperança de vida en néixer al Tarragonès correspon a una edat de 77 anys en el cas dels homes i de 83 anys per les dones. S'observa que aquests paràmetres corresponen a la mitjana de la resta de Comarques de la Regió Sanitària i de Catalunya.
2. Incidència de càncer 1993-1997, comarca del Tarragonès: S'observa que tant a l'estudi realitzat pel Centro Nacional de Epidemiologia del Instituto de Salud Carlos III com en l'estudi realitzat en petites àrees de Catalunya que l'incidència de càncer està dins d'uns paràmetres normals.
3. Sexe, pes i edat gestacional, 1994-2005, comarca del Tarragonès

Pats múltiples, 1994-2005, comarca del Tarragonès:

Municipi	Únic	Múltiple	Total	%
Puigpelat	55	9	64	14,1
Botarell	55	7	62	11,3
La Pobla de Mafumet	79	10	89	11,2
Alforja	92	8	100	8,0
Montbrió del Camp	92	8	100	8,0
Les Borges del Camp	118	9	127	7,1
Els Pallaresos	332	24	356	6,7
La Pobla de Montornès	112	8	120	6,7
El Catllar	171	12	183	6,6
Castellvell del Camp	147	10	157	6,4
La Secuita	59	4	63	6,3

4. Enquesta de Salut de Catalunya 2006. Autovaloració de l'estat de salut per govern territorial de salut

En el gràfic es pot observar que la població enquestada del Tarragonès considera en un 85% que la seva salut és excel·lent, molt bona o bona, front un 15% que la considera regular o dolenta

En referència al Pla estratègic de l'Observatori previst pel període 2007-2010 es pretén fer una millora del coneixement del risc a través:

- Informació del Departament de Medi Ambient:
  - o Dades on line, balanços mensuals i anuals
  - o Expedients d'autorització ambiental
- Estudi de les emissions per sector
- Modelització de les emissions
- Mesura de nous contaminants:
  - o Compostos orgànics volàtils
  - o Hidrocarburs aromàtics policíclics
  - o Mercuri
  - o Partícules PM_{2,5}
  - o Altres

En referència a la millora del coneixement dels efectes sobre la salut, estan previstos:

- Estudi de la mortalitat infantil i perinatal
- Estudi de la incidència de determinats càncers: Metodologia d'anàlisi geogràfica
- Estudi de la incidència de càncer infantil
- Estudi dels defectes congènits
- Estudi de la relació entre contaminació i les altes hospitalàries per malalties de l'aparell respiratori i de l'aparell circulatori

Per la millora de la comunicació del risc crònic a la població s'elaborarà un pla de comunicació per la difusió de l'existència de l'Observatori, la difusió periòdica dels estudis de l'Observatori i es posarà en funcionament una pàgina web.

Finalitzada la exposició pel Secretari s'ofereix un torn de preguntes o de manifestacions, intervenint diversos assistents per demanar distintes matitzacions respecte als paràmetres emprats per obtenir els resultats, per formular observacions i fins i tot, per manifestar, com es va realitzar per un representant del Panell de Bayer, els seus dubtes respecte a la fiabilitat de les dades utilitzades en considerar-lo molt feble fronts al que ell considera que incideixen les químiques en la salut de l'entorn territorial.

Després de l'interessant col·loqui, pel Secretari es dona per finalitzat aquest punt de l'ordre del dia, i es cedeix l'ús de la paraula al Sr. Jaume Guamis qui procedeix a presentar les conclusions que ha extret l'Administració i més concretament la Direcció General de Protecció Civil respecte a la col·laboració del Panells en la reedició del Plaseqta.

El Sr. Jaume Guamis explica que l'objectiu del procés realitzat ha estat debatre i consensuar amb representants de la ciutadania (dels sectors social, econòmic, associatiu, empresarial,...) aspectes i temes que ajudin a millorar tot un seguit d'accions, materials i planificació en el marc del desplegament de la campanya informativa 2007 del Plaseqta.

Aquest propòsit es va concretar en els següents objectius específics:

1. Presentar i debatre el panorama global tècnic en relació a la percepció del risc químic a Catalunya i concretament a Tarragona.
2. Informar, presentar i debatre els materials i accions planificats per a informa a la ciutadania.
3. Avaluar a nivell de punts forts, punts febles, millores i oportunitats els documents, estratègic, accions i en general tot el procés de campanya i de simulacre.
4. Finalment proposar un seguit de recomanacions que millorin i contemplin aspectes no tinguts en compte en algun moment del procés o en alguns materials i accions a realitzar.

Per aquesta finalitat es van realitzar tres sessions-tallers amb representants del Panel de l'AEQT, un altra amb els Panels de les Empreses (BASF, Bayer i Dow) i un altre amb el Panel de Ciutadans.

En aquests tallers es varen treballar:

1. Aspectes que destaquen positivament de la campanya de comunicació pel que fa principalment a materials
2. Aspectes que destaquen negativament de la campanya de comunicació pel que fa principalment a materials
3. Idees i propostes per millorar la campanya de comunicació pensant, sobretot, en la forma en que es fa arribar a la ciutadania, mitjans que s'utilitzaran en la present campanya, noves vies, solucions per arribar a tothom,... en definitiva, com fer la comunicació més efectiva.

4. Idees i propostes per aconseguir que les persones facin el que recomana el Plaseqta i no altres accions que diuen que faries. És a dir, com aconseguir fer saber a la població que el que més els convé és seguir les instruccions del Plaseqta.

Finalment es va realitzar un fòrum de restitució on estaven convidades tots aquells membres que havien participat en els tallers on es van presentar els resultats provisionals als que s'havien arribat a través dels tallers.

Els resultats obtinguts en referència a les qüestions estratègiques sobre els aspectes positius i negatiu són els següents:

1. La informació i la formació és el més important, i l'esforç de la Direcció General de Protecció Civil en aquest sentit és valorat molt positivament.
2. La multiculturalitat ha d'estar present en aquestes informacions. Es considera prioritari arribar a tothom i fer-ho en diferents idiomes. La preferència majoritària és la de posar diferents idiomes en un sol fulletó.
3. Suports originats i diferents: més enllà del paper, el que ha cridat l'atenció de manera molt positiva és l'iman. La utilització de suports diferenciadors d'altres comunicacions més centrades en el paper es considera un tret i una oportunitat important per a les accions de comunicació del Plaseqta
4. L'adreça web actual es considera massa llarga, a més, es demana potenciar aquest canal d'una manera molt dinàmica, així com les noves tecnologies en general per tal d'accedir a col·lectius joves

Els resultats obtinguts en referència a qüestions estratègiques sobre aspectes positius i negatius:

1. El disseny i els continguts dels materials són considerats majoritàriament com adequats, tot i que hi ha matisos:
  - a. Existeixen discrepàncies sobre els pictogrames. S'afirma que cal fer un procés d'aprenentatge per tal que la població assumeixi els símbols com a familiars. Símbols més grans i el missatge concret molt vinculat a cada símbol són les protestes principals
  - b. Es considera convenient afegir el dial de les emissores de ràdio recomanades a l'iman. Evitar els aspectes més prescindibles i ressaltar el que és necessari en cas de risc: emissores, telèfon, pictogrames,...
  - c. Es considera que el pòster hauria de reflectir millor els missatges bàsics (No anar a buscar els nens a l'escola, no utilitzar el telèfon, no quedar-se dins del cotxe)

- d. L'eslògan "Segur davant el risc químic" es considera adequat majoritàriament
2. La repetició és la millor opció. Tot i que hi ha opinions que consideren que la repetició excessiva pot provocar cansament, el grau d'acord amb aquesta segona idea és baix. Malgrat tot, si que es considera que cal anar renovant les formes d'arribar a la població però amb els mateixos missatges.
3. Hi ha desacord sobre la necessitat de donar una informació alarmista (què passaria si no fessis cas dels consells) en comptes de l'opció actual, més tranquil·litzadora. Tot i això, la preferència és mantenir aquest format no alarmista.

Les millores prioritàries per la campanya de comunicació proposades són les que segueixen:

1. La realització de campanyes en els mitjans de comunicació de masses és l'opció de millora més plantejada i amb major grau d'acord, conjuntament amb la difusió en centres escolars.
2. En tot cas, la informació directa a través d'associacions i col·lectius es considera efectiva. Més que no pas fer sessions en barris a nivell general el que es proposa és plantejar les sessions individualitzades per associacions per tal de general interès i arribar a un major nombre de població.
3. L'ús de les noves tecnologies, vídeo, etc. És una constant pel que fa a les propostes de millora. Aquesta proposta es vincula a la necessitat d'utilitzar diferents canals per tal d'arribar a diferents col·lectius. Es considera difícil arribar a les persones d'entre 16 i 40 anys aproximadament i es reclamen solucions imaginatives, també per a la gent gran i les persones immigrants, com donar informació en autoescoles o cursos de català.
4. La creació de materials que tinguin una major perdurabilitat es planteja com opció alternativa al paper (bolígrafs, carpetes,...)
5. La vinculació de la seguretat a la idea lúdica és una proposta imaginativa que planteja, per exemple, la realització de festes o actes lúdics en general on es distribueixi informació en diversos formats.
6. Cal fer més simulacres? Hi ha una grau elevat d'acord en aquest sentit. Un nombre important de persones han recolzat aquest idea com adequada per tal de conscienciar a les persones i millorar la capacitat de resposta en cas d'emergència.
7. La utilització de recursos que ja existeixen i estan disponibles és una proposta que pot semblar òbvia, però que cal tenir en compte. Es proposa fer un llistat de recursos disponibles, amb els que es podria comptar per tal de seleccionar els que es considerin apropiats per ser utilitzats com a plataforma en les comunicacions del Plaseta.

Les prioritats per a que les persones facin el que recomana el Plaseqta i grau d'acord:

1. La major mancança detectada en aquest punt és la reacció d'anar a buscar els fills/es a l'escola en cas d'accident. La informació torna a ser la resposta més contundent a aquest handicap. Es demana una informació especialitzada per a pares i mares d'alumnes amb l'objectiu clar de reforçar la confiança cap a les institucions educatives i els professionals docents en relació a la preparació d'aquests per afrontar situacions d'emergència.
2. Contràriament a la preferència majoritària per una comunicació basada en calma, quan es tracta de modificar actituds es coincideix majoritàriament en que cal mostrar el que passaria si no se segueixen les indicacions del Plaseqta. Aquest tipus de comunicació es pot recollir en presentacions de caràcter efímer (presentacions PowerPoint per exemple), però no considerem que siguin adequades per al material imprès.
3. La força del boca orella. Comunicar a través de persones vinculades a les empreses químiques (treballadors i treballadores) per tal que facin de difusors de la informació i també conscienciïn als seus familiars i amics.
4. La repetició ajuda a la comprensió. Malgrat tot, cal tenir en compte que cal variar les formes d'arribar a la població per no resultar esgotadors.
5. Transparència. Es demana que les empreses proporcionin tota la informació necessària sobre els possibles incidents que hi pugui haver.
6. La necessitat de formar part. Les persones volem sentir-nos part integrant d'allò en què participem, i els plans d'emergències no són una excepció. En aquest sentit, a la demanda de realització de simulacres s'afegeix la necessitat de fer una tramesa d'avaluació dels simulacres a la població, què ha anar bé, què ha anat malament, i per què. A més, també es demana la participació activa en els simulacres com observadors/res.

Finalitzada l'exposició per part del Sr. Guamis i després d'algunes intervencions, entre elles del Sr. Romeu, com a Director de l'IES la Canonja, sol·licitant recomanacions per fets puntuals, es dona per finalitzat el corresponent punt de l'ordre del dia, i pel Secretari es manifesta que s'obre un torn perquè qui vulgui pugui intervenir, però que donat l'avançat de l'hora i que es servirà un refrigeri, proposa continuar el debat en aquest..

Es donà per closa la trobada a les 21h30.

Ferran Huidobro
Secretari Consell Cívic Consultor BASF